

บทความวิจัยฉบับ :

แนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาด
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

**Guidelines for Promoting the Health of the Elderly during the Outbreak of Coronavirus
Disease 2019, Huai Thalaeng District, Nakhon Ratchasima Province**

ท่านอง กกกระโทก

Thamnong Kokkrathok

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอปักธงชัย

Pakthongchai District Public Health office

เบอร์โทรศัพท์ 08-1265-9268; E-mail : tkok_@hotmail.com

วันที่รับ 1 ธ.ค.2566; วันที่แก้ไข 21 ธ.ค.2566; วันที่ตอบรับ 26 ธ.ค.2566

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงปฏิบัติการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ พัฒนาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ และประเมินผลแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ผู้สูงอายุ จำนวน 406 คน (2) บุคลากรทางการแพทย์ จำนวน 10 คน และ (3) ผู้เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ จำนวน 30 คน เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย การวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกและจัดกลุ่มข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า (1) อำเภอห้วยแถลง นครราชสีมาเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยกระจายตัวเกือบทุกตำบล โดยพฤติกรรมของผู้สูงอายุในการป้องกันตนเอง ส่วนใหญ่ใส่หน้ากากอนามัย ขณะออกนอกบ้าน ล้างทุกครั้งก่อนหยิบจับสิ่งของ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นอย่างดี (2) ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานมี 6 ปัจจัย ได้แก่ นายอำเภอห้วยแถลง คณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อจังหวัดนครราชสีมา ภาคเครือข่ายผู้สูงอายุ ครอบครัว และบุคลากรทางการแพทย์ โดยมีการดำเนินงานตามกระบวนการวงจร PDCA ได้แก่ การวางแผน ดำเนินการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ประมวลผลข้อค้นพบ ปรับปรุงข้อค้นพบ (3) การประเมินผลแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุภายใต้ HUAL-THA model สามารถใช้งานได้จริง มีความเหมาะสม

สามารถนำไปใช้ในบริบทที่ใกล้เคียงจังหวัด นครราชสีมาได้ ข้อเสนอแนะ คือ ควรเพิ่มเติม ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การส่งเสริมสุขภาพ; ผู้สูงอายุ; โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

Abstract

This research is action research. The objective of this study is to examine the situation of health promotion for the elderly. Develop guidelines for promoting the health of the elderly, and evaluate guidelines for promoting the health of the elderly during the outbreak of coronavirus disease. 2019, Huai Thalaeng District, Nakhon Ratchasima Province. The research sample was divided into 3 groups: (1) 406 elderly people; (2) 10 medical personnel; and (3) 30 people related to the elderly. Research instruments include document analysis, questionnaires, in-depth interviews, and focus groups. Quantitative data analysis using descriptive statistics including frequency, percentage, mean, and standard deviation. The qualitative data section analyzed the data by classifying and grouping the data.

The research results found that (1) Huai Thalaeng District, Nakhon Ratchasima, is another area where the spread of coronavirus disease 2019 is continuously increasing. It is distributed in almost every sub-district. By the behavior of the elderly to protect themselves Most wear masks while going out in public, washing them every time

before handling things. Most elderly people have good knowledge about preventing the spread of coronavirus disease 2019. (2) There are six factors for success in operations, including District Chief Huai Thalaeng, the Nakhon Ratchasima Provincial Communicable Disease Control Committee, network partners, the elderly, families, and medical personnel. This process was carried out according to the PDCA cycle process, including planning and conducting studies of related literature. process findings Improve findings. (3) The evaluation of guidelines for promoting the health of the elderly under the HUAI-THA model can be used in practice; be appropriate; this model can be used in a context similar to Nakhon Ratchasima Province. The suggestion is that knowledge regarding the prevention of coronavirus disease 2019 should be continuously increased for the elderly.

Keywords : Health Promotion; Elderly; Coronavirus Disease 2019

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศไทย ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข⁽¹⁾ สรุประบบการรายงานการระบาดของออกเป็น 4 ประการ ดังนี้ (1) หากพบผู้ป่วยเข้าเกณฑ์สอบสวนโรคให้พิจารณาแยกกักผู้ป่วยให้อยู่ในพื้นที่ที่กำหนดไม่ให้ แพร่เชื้อไปสู่บุคคลอื่นตามแนวทางของกรมการแพทย์ (2) ให้โรงพยาบาลหรือสถานบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข แจ้งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือสำนักงานมั

กรุงเทพมหานคร ทันที (3) สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด หรือสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร แจ้ง สำนักงานป้องกันควบคุมโรคใน เขตที่รับผิดชอบ/สถาบันป้องกันควบคุมโรค เขตเมือง ภายใน 3 ชั่วโมง หลังพบผู้ป่วยเข้าเกณฑ์ สอบสวนโรค ตามแนวทางที่กำหนด (4) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 – 12 สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง ให้รหัสผู้ป่วยและบันทึก ข้อมูลในระบบออนไลน์

กลุ่มประชากรที่ถือว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงในการรับเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ง่าย นั่นคือ ผู้สูงอายุ โดยองค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) ได้กล่าวว่า ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มประชากรที่มีอายุตามปีปฏิทิน (calendar age, chronological age) ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นเกณฑ์อายุเริ่มต้นเดียวกับขององค์การอนามัยโลกที่ใช้ในการกำหนดช่วงอายุของผู้สูงอายุ ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว แม้ในบางกรณีอาจไม่ได้กำหนดอย่างเป็นทางการหรือระบุชัดเจนทางกฎหมาย แต่โดยส่วนใหญ่มักถูกอ้างอิงหรือตกลงไว้ที่เกณฑ์อายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป ในขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทย กำหนดไว้หรือตกลงไว้ที่อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป^[2]

อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา รายงานสถานการณ์การติดเชื้อโควิด -19 (SAT Moph) ละลอกที่มีการระบาดสูงสุด 1 เมษายน 2564 - 30 ตุลาคม 2565 ยอดผู้ติดเชื้อสะสมทั้งสิ้น 4,652 ล้านราย เสียชีวิต 34,533 ราย ยอดผู้ติดเชื้อสะสม จังหวัดนครราชสีมา 85,192 ราย เสียชีวิต 662 ราย จากระบบรายงานเพียงอำเภอห้วยแถลง รับดูแลผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งใน Co-ward, โรงพยาบาลสนาม, Community Isolation และ Home Isolation รวม 9,974 ราย เสียชีวิต 24 ราย พบ

ผู้เสียชีวิตอยู่ในกลุ่ม กลุ่ม 608 จำนวน 23 ราย ได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุ 22 ราย ในผู้สูงอายุ และอายุต่ำกว่า 60 ปี จำนวน 2 ราย^[3]

อย่างไรก็ดี จากการดำเนินงานการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในผู้สูงอายุที่ผ่านมาพบว่า ผู้สูงอายุบางส่วนยังไม่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เนื่องจากการเปิดรับข้อมูลผ่านสื่อต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดความหวาดกลัวผลข้างเคียงที่อาจจะเกิดขึ้นภายหลังจากการรับวัคซีน รวมทั้งผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีโรคประจำตัว ประกอบกับสมาชิกในครอบครัวไม่ยินยอมให้ผู้สูงอายุฉีดวัคซีน^[4]

แม้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะคลี่คลายไปในทิศทางที่ดีขึ้น แต่เนื่องจากยังสามารถติดเชื้อได้ง่าย และติดซ้ำได้ หลายหน่วยงานภาครัฐเร่งรัดการฉีดวัคซีนให้กับประชาชนทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงสูง และออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในวงกว้าง แนวทางหนึ่งที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาค่าส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คือ การประเมินผล CIPP Model หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบเกี่ยวข้องกับคุณภาพคุณค่า และความสำคัญของสิ่งที่มุ่งประเมินเพื่อใช้ในการตัดสินใจ โดยมาตรฐานของการประเมินอยู่บนหลักของประโยชน์ ความเป็นไปได้ ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) บริบทของพื้นที่ เป็นการประเมินบริบท ซึ่งเกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นของผู้ได้รับผลประโยชน์ (2) บัญชีนำเข้า เป็นการประเมินสิ่งนำเข้าเพื่อการวางแผน (3) กระบวนการ เป็นการประเมินกระบวนการในการดำเนินงานของโครงการซึ่ง

เกี่ยวข้องกับ การติดตาม (4) ผลลัพธ์ เป็น การประเมินผลผลิตและผลที่ได้จากโครงการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประเมิน^[5]

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง และแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พร้อมทั้งพัฒนาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อใช้เป็นแนวทางการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา อันเป็นการสนองแผนการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุขต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อประเมินผลแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ

เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยประชากร ในการศึกษาคั้งนี้ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สูงอายุ อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา บุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุข ผู้เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ (ข้อมูล ณ ธันวาคม 2564) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในตำบลห้วยแถลง ตำบลหล่มประดู่ ตำบลหินดาด ตำบลท่าลี่ และตำบลหนองม่วงใหญ่ เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีคำนวณขนาดตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากร ของ Taro Yamane^[6] โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ 5% หรือ 0.05 โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างโดยบังเอิญ (accidental sampling) จาก การคำนวณได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 387 คน และเพื่อความไม่สมบูรณ์ของแบบสอบถามไว้ 5% เท่ากับ 19 คน ดังนั้นขนาดบุคลากรทั่วไปที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยคั้งนี้มีจำนวน 406 คน (2) บุคลากรทางการแพทย์ ผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการเลือก กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เนื่องจากทราบจำนวนที่แน่นอน และมีจำนวนไม่มากนัก เพื่อทำการสนทนากลุ่ม โดยการสนทนากลุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความพร้อมในการให้ข้อมูลการวิจัย และเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่มีจำนวนผู้สูงอายุในความรับผิดชอบจำนวนมาก 5 อันดับแรก ตำบลละ 2 คน รวมจำนวน 10 คน เพื่อให้ได้

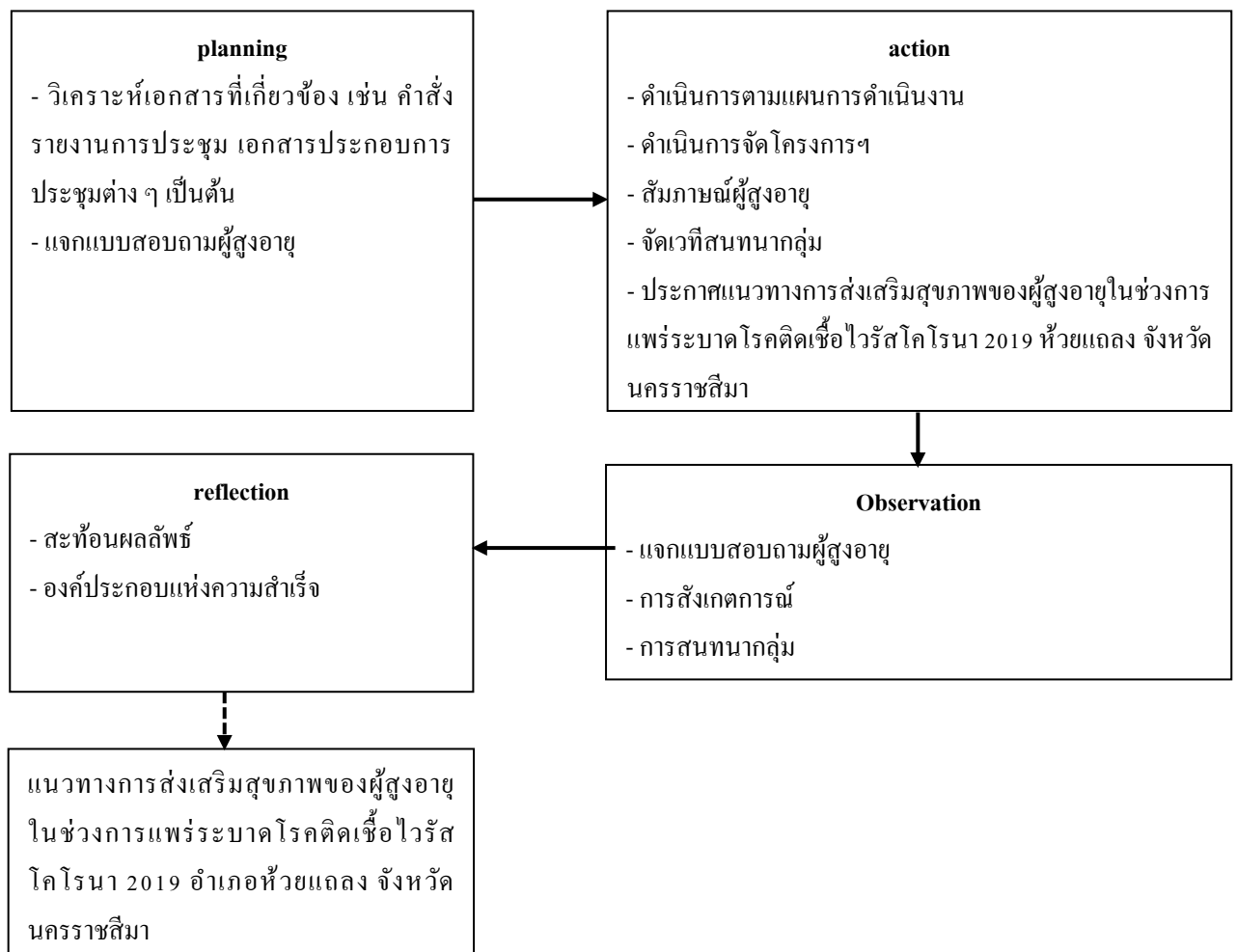
ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย (3) ผู้เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ (ญาติ บุตร หลาน) ผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการเลือก กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยต้องเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลที่มีจำนวนผู้สูงอายุมีจำนวนมาก 5 อันดับแรก และมีความพร้อมในการเข้าร่วมโครงการวิจัย ตำบลละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่

ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา เนื่องจากเหตุผลดังนี้ (1) มีผู้สูงอายุจำนวนมาก (2) เป็นอำเภอที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นจำนวนมาก (3) ผู้สูงอายุมีความเข้มแข็ง (4) ยินดีให้ผู้วิจัยเข้าศึกษาข้อมูลการวิจัย

1.4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลาการดำเนินการวิจัย ดังกล่าวดำเนินการระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2564 – ตุลาคม 2565 รวมระยะเวลา 1 ปี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ในการศึกษาคั้งนี้ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สูงอายุ บุคลากรทางการแพทย์ และผู้เกี่ยวข้องทุกตำบลในอำเภอห้วยแถลง จำนวน 11,981 คน (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2564) สาเหตุที่เลือกศึกษา 5 ตำบลเนื่องจากเหตุผลดังนี้ (1) เป็นอำเภอที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นจำนวนมาก (2) ผู้สูงอายุมีจำนวนมาก (3) ผู้สูงอายุมีความเข้มแข็ง (4) ยินดีให้ผู้วิจัยเข้าศึกษาข้อมูลการวิจัย

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ผู้สูงอายุ เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีคำนวณขนาดตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากร ของ Taro Yamane^[6] โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ 5% หรือ 0.05 โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างโดยบังเอิญ (accidental sampling) จาก การคำนวณได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 387 คน และเพื่อความไม่สมบูรณ์ของแบบสอบถามไว้ 5% เท่ากับ 19 คน ดังนั้นขนาดบุคลากรทั่วไปที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยคั้งนี้มีจำนวน 406 คน โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างในสัดส่วนที่เท่ากัน (2) ผู้สูงอายุ ผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการเลือก กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เนื่องจากทราบจำนวนที่แน่นอน และมีจำนวนไม่มากนัก กลุ่มตัวอย่างยังต้องถูกสัมภาษณ์เชิงลึก และสนทนากลุ่ม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยคัดเลือกเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความพร้อมในการให้ข้อมูลการวิจัย โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ตำบลละ 2

คน รวมจำนวน 10 คน ส่วนการสนทนากลุ่ม ตำบลละ 3 คน รวมจำนวน 15 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย (3) บุคลากรทางการแพทย์ ผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เนื่องจากทราบจำนวนที่แน่นอน และมีจำนวนไม่มากนัก ผู้วิจัยคัดเลือกเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความพร้อมในการให้ข้อมูลการวิจัย โดยการสนทนากลุ่ม ตำบลละ 1 คน จำนวน 5 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย (4) ผู้เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ (ญาติ บุตร หลาน) ผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการเลือก กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เนื่องจากทราบจำนวนที่แน่นอน และมีจำนวนไม่มากนัก เพื่อทำการสนทนากลุ่ม โดยการสนทนากลุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความพร้อมในการให้ข้อมูลการวิจัย ตำบลละ 2 คน จำนวน 5 ตำบล รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยคั้งนี้ จำนวน 4 ประเภท ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสนทนากลุ่ม ซึ่งมีรายละเอียดเครื่องมือการวิจัยแต่ละประเภท ดังนี้

2.1 แบบวิเคราะห์เอกสาร ผู้วิจัยใช้แบบวิเคราะห์เนื้อหาที่ปรากฏรายละเอียดในคำสั่งรายงานการประชุม คำสั่ง รายงานการประชุม เอกสารประกอบการทางส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบนิวนอร์มอล เป็นต้น โดยแบ่งแบบวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็น 10 ประเด็น

2.2 แบบสอบถามผู้สูงอายุ เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาด

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และความรู้เกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ผู้วิจัยแบ่งประเด็นศึกษาออกเป็น 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป จำนวน 2 ข้อ พฤติกรรมการปฏิบัติตัวในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 3 ข้อ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 10 ข้อ ความรู้เกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และข้อเสนอแนะ จำนวน 1 ข้อ

2.3 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้สูงอายุ เพื่อค้นหาองค์ประกอบที่ส่งเสริมความสำเร็จในการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง ผู้วิจัยแบ่งประเด็นศึกษาออกเป็น 10 ประเด็นหลัก

2.4 แบบสนทนากลุ่ม เพื่อประเมินผลแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยแบ่งประเด็นศึกษาออกเป็น 8 ประเด็นหลัก

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยแบ่งออกเป็นเครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ และเครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ

การทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา เมื่อสร้างคำถามจัดรูปแบบและโครงสร้างของแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสนทนากลุ่มแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยนำแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสนทนากลุ่มเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านโรคติด

เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผู้เชี่ยวชาญด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ และผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ จำนวน 3 คน เพื่อให้คำแนะนำในการปรับแก้ไข และตรวจสอบความถูกต้องความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยหรือไม่ ตลอดจนภาษาที่ใช้ แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อยผู้วิจัยจึงไม่ได้ทำการทดสอบความเที่ยงโดยอาศัยการทดสอบความเที่ยงตรงเพียงอย่างเดียว

3.2 เครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ

3.2.1 การทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (validity) เมื่อสร้างคำถาม จัดรูปแบบและโครงสร้างของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุและผู้เชี่ยวชาญด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยหรือไม่ ตลอดจนภาษาที่ใช้ แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป

3.2.2 การทดสอบความเที่ยง (reliability) ได้อาศัยวิธีการทดสอบก่อน (pre – test) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน 1 ครั้ง โดยทดสอบกับกลุ่มประชากรทั่วไปที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยวิธีการใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบอค (Cronbach's Alpha) ที่วิจัยใช้ฟังก์ชันการวิเคราะห์ความเที่ยง ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเป็นเครื่องมือในการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ทั้งนี้ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่า

ความเชื่อมั่น 0.79 แสดงว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นสูง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยข้อมูลเชิงปริมาณจะวิเคราะห์สถิติ ภาคบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสนทนากลุ่มตามแนวคิดเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม แนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการวงจร PDCA และทฤษฎีการประเมินผล CIPP Model โดยการจำแนก แยกแยะ และจัดหมวดหมู่ข้อมูล พร้อมทั้งรอรับฟังความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อค้นพบมาสังเคราะห์และบูรณาการเข้าด้วยกันแล้ว และนำเสนอเชิงพรรณนา

5. การรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

การวิจัยเรื่องดังกล่าวได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา รหัส 2021-094 เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2564 ทั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยและอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างทราบด้วยตนเอง เพื่อให้การตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมเป็นไปด้วยความเข้าใจและเต็มใจอย่างแท้จริง ซึ่งข้อมูลที่ได้จะปกปิดเป็นความลับ โดยข้อมูลจะเผยแพร่ออกไปในลักษณะภาพรวมเท่านั้น หากกลุ่มตัวอย่างเปลี่ยนใจ

ในระหว่างการดำเนินการกิจกรรม สามารถหยุดการดำเนินการและถอนตัวได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตนเอง ทั้งสิ้น

ผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. สถานการณ์การส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์เอกสาร พบว่าเป้าหมายในการบริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ประเด็นแรกการลดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง ประเด็นที่สอง การลดผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รายใหม่ และการเสียชีวิต ประเด็นที่สาม คือ การลดผลกระทบทางสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง สำหรับมาตรการ 4 ด้าน (1) มาตรการสาธารณสุข เช่น เพิ่มการฉีดวัคซีน ตรวจจับครองด้วย ATK และติดตามเฝ้าระวัง การกลายพันธุ์ (2) มาตรการทางการแพทย์ที่มุ่งเน้น การดูแลที่บ้าน หรือชุมชน (home Isolation/Community Isolation : HI/CI) เป็นลำดับแรก โดยสนับสนุนยาเวชภัณฑ์ ระบบส่งต่อการรักษา หากมีอาการรุนแรงขึ้น และมีระบบสายด่วนรองรับ (3) มาตรการทางสังคม เน้นการป้องกันส่วนบุคคล สูงสุดและตลอดเวลา รักษาระยะห่างใส่หน้ากาก ล้างมือ การหลีกเลี่ยงไปในสถานที่เสี่ยงหรือกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รวมถึงสถานประกอบการ/องค์กร/หน่วยงาน/กิจการและกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต

มาตรการ COVID Free Setting อย่างเคร่งครัด (4) มาตรการสนับสนุน ได้แก่ การขับเคลื่อนให้ค่าบริการรักษาพยาบาลและค่าตรวจต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมแก่ประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

การควบคุมการระบาดให้สถานการณ์อยู่ในระดับรุนแรงน้อย มีข้อพิจารณา คือ จำนวนผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลต่อวัน อัตราครองเตียงผู้ป่วยหนัก จำนวนผู้เสียชีวิต ได้แก่ การเข้าถึงบริการวัคซีน และยาต้านไวรัสได้ง่ายและสะดวก ประชาชนมีพฤติกรรมป้องกันตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม ส่วนแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ (1) ด้านกฎหมาย ปรับสถานะโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตาม พ.ร.บ. โรคติดต่อ พ.ศ.2558 ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ (2) ด้านการแพทย์ ปรับแนวทางแยกกักผู้ป่วย สามารถจัดหาต้านไวรัสเพื่อให้บริการ (3) ด้านสาธารณสุข ปรับระบบรายงานโรคและกักกันผู้สัมผัส (4) ด้านการสื่อสารสังคม สร้างความรู้ความเข้าใจประโยชน์ของวัคซีน การจัดการเมื่อมีผู้ติดเชื้อในครอบครัว มาตรการบุคคลและองค์กร ทั้งนี้ ประชาชนอยู่ร่วมกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างปลอดภัย ได้โดยการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะคล้ายคลึงกับไข้หวัดใหญ่ พบผู้ป่วยได้ตลอดทั้งปี อาจมีการระบาดในบางช่วงเวลา การปฏิบัติตามมาตรการป้องกันตัวเอง หากสงสัยว่ามีอาการป่วยเข้าข่าย สามารถติดต่อสถานพยาบาลใกล้บ้านเพื่อรับการตรวจหาเชื้อได้ทันที

ข้อค้นพบจากแบบสอบถามก่อนได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.19 มีอายุระหว่าง 60 – 65 ปี มีจำนวนมากที่สุด

คิดเป็นร้อยละ 86.45 ใส่หน้ากากอนามัยขณะออกนอกบ้านทุกครั้งมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75. และชอบอยู่กับครอบครัว มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.01

ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นต่อการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับมากทุกประเด็น โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยตามความค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ได้แก่ การจัดสรรวัคซีนมีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.15$, S.D. =.64) ชุมชนของท่านให้ความสำคัญในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.14$, S.D. =.61) ได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.12$, S.D. =.71) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.99$, S.D. =.83) มาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จังหวัดนครราชสีมา มีความเหมาะสม ($\bar{X}=3.89$, S.D. =.56) ทั้งนี้ โดยภาพรวมผู้สูงอายุมีความคิดเห็นอยู่ที่ระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.06$, S.D. =.67)

ผู้สูงอายุมีความรู้เกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (1) การใส่หน้ากากอนามัย และการล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์สามารถป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความรู้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 98.28 (2) ไม่ควรอยู่ในพื้นที่แออัด อากาศไม่ถ่ายเท ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความรู้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 85.47 (3) หากท่านเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยงไม่จำเป็นต้องกักตัวเสมอไป ประเด็น

ดังกล่าวผู้สูงอายุส่วนใหญ่ตอบว่าถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 71.43 (4) การฉีดวัคซีนสามารถลดความรุนแรงจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความรู้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 83.00 และ (5) การเว้นระยะห่างทางสังคมไม่สามารถป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ ประเด็นดังกล่าวผู้สูงอายุส่วนใหญ่ตอบว่าถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 36.95 ซึ่งเป็นคำตอบที่ผิดแต่จริงแล้ว การเว้นระยะห่างทางสังคมสามารถป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยมีผู้ตอบถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 63.05

2. การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้สูงอายุพบว่า การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หากจำเป็นต้องเดินทางออกจากบ้านควรหลีกเลี่ยงการเข้าไปในพื้นที่ที่มีคนหนาแน่น แออัด หรือพื้นที่ปิด อากาศไม่ถ่ายเท สวมหน้ากากอนามัยหากต้องเข้าไปพื้นที่ที่มีคนหนาแน่น ล้างมือ บ่อย ๆ ด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ทุกครั้ง หลังสัมผัสจุดเสี่ยงที่มีผู้ใช้งานร่วมกันในที่สาธารณะ เช่น กลอนหรือลูกบิดประตู เป็นต้น ช่องทางการได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น (2.1) สื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) ตี๊กต็อก (TikTok) โดยความรู้ที่ได้รับมักเป็นเรื่องเกี่ยวกับการฉีดวัคซีน การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (2.2) สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ มักให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การฉีดวัคซีนการดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากเชื้อไวรัส (2.3) สื่อบุคคล

ได้แก่ บุคลากรทางการแพทย์ ผู้นำชุมชน กำนัน อสม. มักได้รับความรู้เกี่ยวกับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การฉีดวัคซีน (2.4) โทรทัศน์ โดยความรู้ที่ได้รับมักเกี่ยวข้องกับอาการแพ้ยาจากการฉีดวัคซีน การอุปทานหมู่หลังจากการฉีดวัคซีน การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (2.5) วิทยู ความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การฉีดวัคซีน เป็นต้น ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ได้รับจากช่องทางต่าง ๆ มีความเพียงพอ เหมาะสม และมีการนำเสนอข่าวสารที่หลากหลาย เข้าถึงทุกช่วงวัย ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการความรู้เพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ เช่น กรณีเกิดความปละมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงในประเด็นดังกล่าว เพื่อให้เข้าใจถูกต้องนิเทศทางเดียวกัน

การฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยผู้สูงอายุได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เข็มที่ 1 และเข็มที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 98 และยังไม่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เนื่องจากผู้มีโรคประจำตัวกลัวอาการหลังการฉีดและบุตรหลานไม่ยินยอมให้ฉีด คิดเป็นร้อยละ 2 การจัดสรรวัคซีนสำหรับผู้สูงอายุของจังหวัดนครราชสีมา มีความเพียงพอ เหมาะสม และทั่วถึง เป็นไปตามแนวทางการจัดสรรวัคซีนของจังหวัดนครราชสีมา กำหนดมาตรการต่าง ๆ ระดับอำเภอให้สอดคล้องกับมาตรการระดับจังหวัด การหลีกเลี่ยงการเข้าไปในพื้นที่ที่มีคนหนาแน่น แออัด หรือพื้นที่ปิด อากาศไม่ถ่ายเท สวมหน้ากาก

อนามัยหรือหน้ากากผ้าตลอดเวลา ล้างมือบ่อย ๆ ด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ทุกครั้ง หลังสัมผัสจุดเสี่ยงที่มีผู้ใช้งานร่วมกันในที่สาธารณะ เช่น กลอนหรือลูกบิดประตู ราวจับหรือราวบันไดและมาตรการการกักตัวผู้สัมผัสเสี่ยงสูง ส่วนการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภายในชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน วัด โรงเรียน สถานีตำรวจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ยึดหลักการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้ แต่ละอำเภอต่างมีมาตรการที่แตกต่างกันออกไปตามบริบทของพื้นที่ ขึ้นอยู่ที่คณะกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อระดับอำเภอกำหนดขึ้น เพื่อใช้ควบคุมการแพร่ระบาดของโรคในแต่ละพื้นที่ การช่วยเหลือในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยคณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อระดับอำเภอ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางเสียงตามสายให้แก่ชุมชนเกี่ยวกับมาตรการในการป้องกัน การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีการจัดเวรยามสำหรับคณะกรรมการควบคุมโรคในชุมชน จัดเวรยามให้กับ อสม. ในหมู่บ้าน มีการสับเปลี่ยนช่วงเวลาในการทำงาน อสม. ผู้ใหญ่บ้านในหมู่บ้านเป็นผู้ประสาน คอยให้ความช่วยเหลือในหลาย ๆ ด้าน เช่น การประสานหาจุดพักคอย ด้านความต้องการในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แก่ ขอรับเงินเยียวยาจากนโยบายของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนถุงยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ต้องการแมสแจกแอลกอฮอล์เพื่อใช้ในการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และต้องการให้อาเภอมีจุด

ฉีดวัคซีนที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อต้องการลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และเพื่อลดความแออัดในจุดฉีดวัคซีน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยสามารถสรุปได้ 5 ประเด็น ได้แก่ (1) การส่งเสริมอาชีพในผู้สูงอายุให้มีรายได้เพิ่ม (2) การจัดวัคซีนให้มีความเหมาะสมกับช่วงอายุและทันทั่วถึง (3) การช่วยเหลือของทางภาครัฐ สวัสดิการต่าง ๆ อย่างทั่วถึง (4) การสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์ทางการแพทย์ให้กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในพื้นที่ (5) การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องชัดเจน ทั่วถึง

กระบวนการดำเนินงานของผู้สูงอายุในการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา สามารถอธิบายได้ 8 ขั้นตอน ดังนี้ (1) ดำเนินการแจกแบบสอบถาม ผู้สูงอายุจำนวน 406 คน ก่อนเข้าร่วมโครงการผู้สูงอายุร่วมใจส่งเสริมสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาสถานการณ์การส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา (2) ดำเนินการจัดโครงการผู้สูงอายุร่วมใจส่งเสริมสุขภาพในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา โดยนำผู้สูงอายุ จำนวน 50 คน เข้าร่วมโครงการฯ (3) ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้สูงอายุ จำนวน 10 คน เพื่อค้นหาองค์ประกอบที่ส่งเสริมความสำเร็จในการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา (4) จัดเวทีสนทนา

กลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ ผู้สูงอายุ และผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน เพื่อชี้แจงข้อค้นพบจากแบบสอบถาม และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พร้อมทั้งออกแบบ กระบวนการส่งเสริมความสำเร็จในการส่งเสริม สุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัด นครราชสีมา ร่วมกัน โดยการนำกระบวนการ วางแผนแบบมีส่วนร่วม (A-I-C) เข้ามาผนวกใน การดำเนินงาน (5) ประกาศแนวทางการส่งเสริม สุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัด นครราชสีมา ให้ทุกตำบลไปทดลองถือปฏิบัติ เป็น ระยะเวลา 3 เดือน (6) ดำเนินการแบบสอบถาม ผู้สูงอายุ จำนวน 406 คน หลังเข้าร่วม โครงการ ผู้สูงอายุร่วมใจส่งเสริมสุขภาพในช่วงการแพร่ ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอ ห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษา สถานการณ์การส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วง การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา (7) การสังเกต ผลการดำเนินงานโดยผู้วิจัย ภายหลังจากการดำเนิน กิจกรรมตามแผน ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของ ผู้สูงอายุ โดยการติดตามผลภายหลังจากผู้สูงอายุ ได้รับความรู้เกี่ยวกับการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง (8) การ สะท้อนผลลัพท์ร่วมกัน โดยการสนทนากลุ่ม บุคลากรทางการแพทย์ ผู้สูงอายุ และผู้เกี่ยวข้องเพื่อ ประเมินผลภายหลังจากการดำเนินงาน การ วิเคราะห์รูปแบบที่เกิดขึ้นจากการวิจัย ได้ HUAITHA model ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย นำ ผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่ที่มีบริบท ใกล้เคียงกับอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

3. การประเมินผลแนวทางการส่งเสริม สุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัด นครราชสีมา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ห้วงองค์กร โดยใช้หลัก 7s Model ในประเด็นการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อ ไวรัส โคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัด นครราชสีมา พบว่า (1) strategy จุดแข็ง คือ แผนกล ยุทธ์ของอำเภอมีความชัดเจน ครอบคลุม และมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ ระดับจังหวัด และมีบุคลากรรับผิดชอบการควบคุม ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับ อำเภอ ส่วนจุดอ่อน คือ ขาดความชัดเจนใน การแก้ไขปัญหาบางประเด็น (2) structure จุดแข็ง คือ โครงสร้างองค์กรเน้นการมีส่วนร่วมของ บุคลากร และขอบเขตงานรับผิดชอบมีความชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร ส่วนจุดอ่อน คือ โครงสร้าง องค์กรเป็นสายบังคับบัญชาต้องรอการตัดสินใจจาก ผู้บริหาร (3) system จุดแข็ง คือ คำนึงถึง ผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ประชาชนทุก คนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงหรือเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยง ต้องได้รับการคัดกรองในเบื้องต้นทุกคน ส่วน จุดอ่อน คือ ภาระงานมากทำให้กระบวนการหลัก ไม่ได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และขาด ประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน (4) style จุดแข็ง คือ ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของ ผู้ใต้บังคับบัญชา สนับสนุนการมีส่วนร่วมของ ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่วนจุดอ่อน คือ การควบคุมกำกับแผนยังมีน้อย ขาดการกระตุ้นนโยบายอย่างต่อเนื่อง การประสานงานและการสื่อสารล่าช้า (5) staff จุด

แข็ง คือ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการคัดกรองโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทีมงานมีความสามัคคี ให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นอย่างดี ส่วนจุดอ่อน คือ บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจ ขาดการอบรมอย่างต่อเนื่อง (6) skill จุดแข็ง คือ ผู้สูงอายุมีความรู้ในการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่วนจุดอ่อน คือ ขาดการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง และยังขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (7) shared value จุดแข็ง คือ มีวิสัยทัศน์การควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ร่วมกัน ส่วนจุดอ่อน คือ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยังไม่ครอบคลุม และขาดแรงจูงใจในการดำเนินงานร่วมกัน

ผู้วิจัยนำปัจจัยแห่งความสำเร็จมาวิเคราะห์พบว่า ได้แนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา โดยมี 7 องค์ประกอบ หรือ HUIAI-THA model ได้แก่ (1) Health หมายถึง บุคลากรทางการแพทย์ คอยสนับสนุน ส่งเสริม และให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดี (2) United หมายถึง ผู้สูงอายุ ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างต่อเนื่อง (3) Awareness หมายถึง ความเข้มแข็งในการทำงานของคณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อ อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา และคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

การจัดพื้นที่กักตัวให้ประชาชนที่เดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยงเพียงพอ เหมาะสม (4) Importance หมายถึง นายอำเภอห้วยแถลง ตระหนัก และให้ความสำคัญในการวางแผนควบคุม และป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง โดยการออกมาตรการต่าง ๆ อย่างเข้มข้น (5) Target หมายถึง ภาวการณ์เรียบร้อยในระดับพื้นที่จากทุกภาคส่วนมีเป้าหมายเดียวกัน คือ การดูแลสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและแกนนำชุมชน (6) Help หมายถึง ครอบครัว คอยช่วยเหลือ ดูแล เข้าใจ ให้คุณค่า และให้กำลังใจในการดำเนินชีวิตในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (7) Action หมายถึง ผู้สูงอายุ ต้องกระตือรือร้นในการปฏิบัติตามมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเคร่งครัด

หลังเข้าร่วม โครงการ ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นต่อการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เปลี่ยนไปอยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยตามความค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ได้แก่ ได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.39$, S.D. =.86) การจัดสรรวัคซีนมีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.34$, S.D. =.53) ชุมชนของท่านให้ความสำคัญในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.27$, S.D. =.72) มาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จังหวัดนครราชสีมา มีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.25$, S.D. =.64) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$

=4.25, S.D. =.60) ทั้งนี้ โดยภาพรวมผู้สูงอายุมีความคิดเห็นอยู่ที่ระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.30, S.D. =.67)

ภายหลังจากเข้าร่วมโครงการ พบว่าผู้สูงอายุมีความรู้เกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งที่ถูกต้อง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (1) การใส่หน้ากากอนามัยและการล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์สามารถป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความรู้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 99.75 (2) ไม่ควรอยู่ในพื้นที่แออัด อากาศไม่ถ่ายเท ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความรู้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 98.28 (3) หากท่านเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยงไม่จำเป็นต้องกักตัวเสมอไป ประเด็นดังกล่าวผู้สูงอายุส่วนใหญ่ตอบว่าถูกต้อง ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูก คิดเป็นร้อยละ 84.98 (4) การฉีดวัคซีนสามารถลดความรุนแรงจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ มีความรู้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 99.51 และ(5) การเว้นระยะห่างทางสังคมไม่สามารถป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ ประเด็นดังกล่าวผู้สูงอายุส่วนใหญ่ตอบว่าไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นคำตอบ ที่ถูก คิดเป็นร้อยละ 98.03

ผลการวิจัยจากการสนทนากลุ่ม พบว่า (1) ช่องทางการเปิดรับข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยสามารถสรุปได้ 5 ช่องทาง ได้แก่ (1.1) สื่อบุคคล คือ บุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (1.2) สื่อโทรทัศน์ (1.3) สื่อสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก ยูทูป) (1.4) โปสเตอร์ (1.5) แผ่นพับ (2) ด้านความพึงพอใจต่อการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ที่ระดับพึงพอใจมาก ส่วนความ

ต้องการต่อการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ที่ระดับต้องการมากที่สุด (3) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขในการดำเนินงานการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถสรุปได้ 2 ประเด็น ได้แก่ (3.1) ผู้สูงอายุไม่ยอมฉีดวัคซีน เนื่องจากได้รับข่าวสารที่ผิดพลาดจึงเกิดความกลัวการฉีดวัคซีน แนวทางการแก้ไขปัญหา บุคลากรทางการแพทย์เข้าไปให้ความรู้เกี่ยวกับการฉีดวัคซีนให้กับผู้สูงอายุ และครอบครัว เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน (3.2) ผู้สูงอายุบางคนไม่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การแก้ไขปัญหา บุคลากรทางการแพทย์เข้าไปให้ความรู้ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง (4) การให้ความร่วมมือของชุมชนท้องถิ่นในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไว้ว่า ชุมชนท้องถิ่นให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะผู้นำชุมชน ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี คอยอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน จนสามารถดำเนินงานลุล่วงไปด้วยดี (5) แนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา มีความเหมาะสม สามารถนำไปถือปฏิบัติได้จริงในระดับพื้นที่ โดยทุกองค์ประกอบต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้รู้เท่าทันสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (6) กระบวนการส่งเสริมความสำเร็จในการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา มีความเหมาะสม เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วม

ร่วมทุกภาคส่วน สามารถนำไปถือปฏิบัติได้จริง เข้าใจง่าย (7) การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในช่วง การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา สามารถ ดำเนินการได้เป็นอย่างดี เพราะการนำ HUI-THA model มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน ส่งผลให้มี แนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน และเป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน ผู้สูงอายุมีความรู้ความเข้าใจเพิ่ม มากขึ้นในการป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม (8) เสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งเสริม สุขภาพผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัด นครราชสีมา โดยสามารถสรุปได้ 3 ประการ ดังนี้ (1) ควรส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติด เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง (2) ควรส่งเสริมสุขภาพให้กับผู้สูงอายุในทุกมิติ (3) ควรพัฒนา HUI-THA model อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ที่เปลี่ยนแปลงไป

กระบวนการวงจร PDCA ในแต่ละ วัตถุประสงค์การวิจัย พบว่า วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สามารถอธิบายตามกระบวนการวงจร PDCA ดังนี้ (1) plan เช่น การวางแผนการแจกแบบสอบถาม ผู้สูงอายุ จำนวน 406 คน เป็นต้น (2) do เช่น ดำเนิน แจกแบบสอบถามในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2565 เป็นต้น (3) check เช่น ประเมินผลแบบสอบถาม เป็นต้น (4) act เช่น เขียนเรียงเรียงข้อค้นพบ และปรับปรุง แบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เป็นต้น วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ดังนี้ (1) plan เช่น การวางแผน การสนทนากลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ ผู้สูงอายุ และผู้เกี่ยวข้อง เป็นต้น (2) do เช่น ดำเนินการ สัมภาษณ์เชิงลึกผู้สูงอายุ ดำเนินการในเดือน

พฤษภาคม พ.ศ. 2565 เป็นต้น (2.3) ดำเนินการ สนทนากลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ ผู้สูงอายุ และ ผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการในเดือนมิถุนายน 2565 (3) check เช่น ประมวลผลข้อค้นพบที่ได้จาก การสนทนากลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ ผู้สูงอายุ และผู้เกี่ยวข้อง เป็นต้น (4) act เช่น ปรับปรุงข้อ ค้นพบที่ได้จากการสนทนากลุ่มประธานกลุ่ม บุคลากรทางการแพทย์ ผู้สูงอายุ และผู้เกี่ยวข้อง ให้ มีคุณภาพยิ่งขึ้น เป็นต้น วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ดังนี้ (1) plan เช่น วางแผนการแจกแบบสอบถามผู้สูงอายุ จำนวน 406 คน เป็นต้น (2) do เช่น ดำเนินการแจก แบบสอบถามผู้สูงอายุ เป็นจำนวน 406 คน ดำเนินการในเดือนกันยายน พ.ศ. 2565 เป็นต้น (3) check เช่น ประมวลผลข้อค้นพบที่ได้จากการแจก แบบสอบถามผู้สูงอายุ เป็นจำนวน 406 คน เป็นต้น (4) act เช่น ข้อค้นพบที่ได้จากการแจกแบบสอบถาม ผู้สูงอายุ เป็นจำนวน 406 คน ให้ถูกต้อง เป็นต้น

อภิปรายผล

การอภิปรายผล ผู้วิจัยขอเสนอตาม วัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. สถานการณ์การส่งเสริมสุขภาพของ ผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในประเด็นแนวทาง ปฏิบัติในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโร นา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า (1) ด้านกฎหมาย ปรับสถานะโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 ตาม พ.ร.บ.โรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ (2) ด้าน การแพทย์ ปรับแนวทางแยกกักผู้ป่วย สามารถจัดหา ยาต้านไวรัสเพื่อให้บริการ (3) ด้านสาธารณสุข ปรับ

ระบบรายงานโรคและกักกันผู้สัมผัส (4) ด้าน การสื่อสารสังคม สร้างความรู้ความเข้าใจประโยชน์ ของวัคซีน การจัดการเมื่อมีผู้ติดเชื้อในครอบครัว เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน กล่าวคือ อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ได้มีการปรับ มาตรการต่าง ๆ ในทุกมิติให้สอดคล้องกับ สถานการณ์การแพร่ระบาดในขณะนั้น เพื่อให้ สามารถควบคุม กำกับ ประเมินผล ตลอดจนติดตาม ผลการดำเนินงาน เพื่อให้ประชาชนชาวอำเภอห้วย แถลงสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มี ต่อการป้องกันการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัส โควโรนา 2019 ก่อนเข้าร่วมโครงการ พบว่า โดย ภาพรวมผู้สูงอายุมีความคิดเห็นอยู่ที่ระดับเห็นด้วย มาก ($\bar{X}=4.06$, S.D. =.67) เช่น การจัดสรรวัคซีนมี ความเหมาะสม ($\bar{X}=4.15$, S.D. =.64) ชุมชนของ ท่านให้ความสำคัญในการป้องกันการแพร่ระบาด โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.14$, S.D. =.61) เป็นต้น ซึ่งให้เห็นว่า การดูแล ประชาชนของบุคลากรสาธารณสุขดำเนินการได้ เป็นอย่างดี ในการจัดสรรวัคซีนให้กับผู้สูงอายุ ตลอดจนภาคเครือข่ายให้ความสำคัญในการป้องกันการ แพร่ระบาด โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดำเนินการร่วมกัน

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในประเด็นความรู้ เกี่ยวกับการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัส โควโรนา 2019 พบว่า ผู้สูงอายุมีความรู้เกี่ยวกับการ ควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งที่ถูกต้อง เช่น การใส่หน้ากากอนามัยและการล้าง มือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์สามารถป้องกันการ ติดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ มีผู้ตอบ ถูก คิดเป็นร้อยละ 98.28 เป็นต้น สอดคล้องกับผล

การศึกษาของกิตติพร เนาวิสุวรรณ นภชา สิงห์วีร ธรรม และนภาพร คำแสงสวัสดิ์^[7] ที่กล่าวว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคอุบัติใหม่โดยติดตามความ เคลื่อนไหวสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ผู้สูงอายุ ซึ่งบางส่วน อาจเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการควบคุมป้องกัน โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพ ของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัส โควโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

เมื่อพิจารณาช่องทางในการเปิดรับข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัส โควโรนา 2019 พบว่า ผู้สูงอายุเลือกเปิดรับข้อมูลผ่าน สื่อสังคมออนไลน์เป็นอันดับ 1 เนื่องจากเป็นสื่อที่มี ทั้งภาพและเสียง เข้าถึงได้ง่าย รองลงมาคือ สื่อ สิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล โทรทัศน์ วิทยุ หอกระจายข่าว ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่า สื่อสังคมออนไลน์มี อิทธิพลในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของผู้สูงอายุ แต่ทว่า การเข้าถึงได้ง่ายของสื่อสังคมออนไลน์ ส่งผลให้เกิดข่าวปลอมจำนวนมาก ผู้สูงอายุที่ขาด กระบวนการคิดวิเคราะห์อาจจะหลงเชื่อได้ง่าย ดังนั้น ผู้สูงอายุควรเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารจาก หน่วยงานที่มีความน่าเชื่อถือ สามารถตรวจสอบ ข้อเท็จจริงได้ ขณะเดียวกัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องมีกระบวนการพิจารณา ถั่นกรอง ข้อมูลก่อน การเผยแพร่ข้อมูลสู่ประชาชน เพื่อให้ประชาชน ได้รับข้อมูลที่ เป็นปัจจุบัน และเป็นจริงมากที่สุด

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในประเด็นแนว ทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่

ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา หรือ HUAI-THA model พบว่า นายอำเภอห้วยแถลง ตระหนักถึงความสำคัญในการวางแผนควบคุม และป้องกัน โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง โดยการออกมาตรการต่าง ๆ ดำเนินการร่วมกันกับคณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อ อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมาอย่างเข้มข้น ขณะเดียวกัน บุคลากรทางการแพทย์ สนับสนุน ส่งเสริม และให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดี ทั้งนี้ ผู้สูงอายุ ควรให้ความร่วมมือในการดำเนินงานป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างต่อเนื่อง กระจ่ือรื้อร้นในการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเคร่งครัด ภาคีเครือข่ายในระดับพื้นที่จากทุกภาคส่วน ต่างมีเป้าหมายเดียวกัน คือ การดูแลสุขภาพของประชาชน ซึ่งครอบครัวของผู้สูงอายุ ต้องคอยช่วยเหลือ ดูแล เข้าใจ ให้คุณค่า และให้กำลังใจในการดำเนินชีวิตในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

3. การประเมินผลแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในประเด็นการประเมินผลการนำแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า (1) นายอำเภอให้ความสำคัญ สนับสนุน ส่งเสริมการควบคุมป้องกัน โรคติดเชื้อไวรัส

โคโรนา 2019 ในทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับทฤษฎีการประเมินผล CIPP Model ของ Stufflebeam and Shinkfield^[5] ที่กล่าวว่า บริบทของการประเมิน เป็นการประเมินบริบทซึ่งเกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นของผู้ได้รับผลประโยชน์ สิ้นทรัพย์ ภายใต้บริบทสิ่งแวดล้อม (2) เป้าหมายของการควบคุมป้องกัน โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คือ ผู้สูงอายุไม่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (3) ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน การส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง คือ ผู้สูงอายุมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมป้องกัน โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มากขึ้น สามารถป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับทฤษฎีการประเมินผล CIPP Model ของ Stufflebeam and Shinkfield^[5] ที่กล่าวว่า ผลลัพธ์ เป็นการประเมินผลผลิต และผลที่ได้จากโครงการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประเมิน ได้แก่ การประเมินผลกระทบ การประเมินประสิทธิผล คุณภาพ และความสำคัญของผลลัพธ์ที่ได้ การประเมินความสำเร็จและความต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในประเด็นการดำเนินงานตามกระบวนการวงจร PDCA สามารถสรุปได้ ดังนี้ (1) plan เช่น การวางแผนการแจกแบบสอบถามผู้สูงอายุ จำนวน 406 คน เป็นต้น (2) do เช่น ดำเนินแจกแบบสอบถามในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2565 เป็นต้น (3) check เช่น ประเมินผลแบบสอบถาม เป็นต้น (4) act เช่น เขียนเรียงเรียงข้อค้นพบ และปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ^[8]

ที่ว่า กระบวนการวงจร PDCA ประกอบด้วย (1) plan เป็นการวางแผนการทำงานในส่วนต่าง ๆ ขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (2) do เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ในตารางการปฏิบัติงาน (3) check เป็นการตรวจสอบดูว่าเมื่อปฏิบัติงานตามแผนหรือการแก้ปัญหาตามแผนแล้ว ผลลัพธ์เป็นอย่างไร (4) action เป็นการกระทำภายหลังที่กระบวนการ 3 ขั้นตอนตามวงจรได้ดำเนินการเสร็จแล้ว กล่าวคือ องค์กรประกอบที่ส่งเสริมความสำเร็จในการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้มาจากการวางแผนการทำแบบสอบถามของผู้สูงอายุ ดำเนินการตามแผนประมวลผลข้อค้นพบ และปรับปรุงข้อค้นพบแบบสอบถาม เพื่อนำมาใช้ในการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรมีการอบรมเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เกิดการกลายพันธุ์ ดังนั้นผู้สูงอายุจึงจำเป็นต้องมีความรู้ที่ทันสมัย เพราะเป็นกลุ่มคนกลุ่มเสี่ยงรับเชื้อได้ง่าย

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเฝ้าระวังกำกับติดตามสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างต่อเนื่อง และคอยกระตุ้นเตือนให้ทุกภาคส่วนปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเองอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระลอกใหม่

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรเก็บข้อมูลจากภาคีเครือข่ายเพื่อประเมินความพึงพอใจและความต้องการของภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

2.2 ควรศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมาที่มีประสิทธิภาพ และมีความเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- [1] ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ตอบโต้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid 19) จังหวัดนครราชสีมา. รายงานสถานการณ์การตอบโต้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid 19). นครราชสีมา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา. สำเนาอัด; 2563.
- [2] Cowgill, D. O. Aging around the world, Belmont, CA: Wadsworth; 1986.
- [3] สำนักงานสาธารณสุขอำเภอห้วยแถลง. รายงานสถานการณ์การติดเชื้อโควิด -19 (SAT Moph) ละลอกที่มีภาวะระบาดสูงสุด 1 เมษายน 2564 - 30 ตุลาคม 2565. นครราชสีมา : สำนักงานสาธารณสุขอำเภอห้วยแถลง. สำเนาอัด; 2565.
- [4] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา. ผู้สูงอายุ. นครราชสีมา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา. สำเนาอัด; 2564.

- [5] Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. J. Evaluation Theory, Models & Applications. San Francisco, CA: Jossey-Bass; 2007.
- [6] Yamane, T. Statistic: An Introductory Analysis. 3rd ed. New York : Harper and Row; 1973.
- [7] กิตติพร เนาวิสุวรรณ นกษา ถึงหิวัชรธรรม และนวพร คำแสงสวัสดิ์. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความรุนแรงของโรคต่อบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในประเทศไทย. วารสารสถาบันบำราศนราดูร 2563; 14(2): 25 – 36.
- [8] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. PDCA เครื่องมือในการจัดการคุณภาพ [ออนไลน์]. (2560). [เข้าถึงเมื่อ 4 มกราคม 2565]. เข้าถึงได้จาก : http://psdg.mnre.go.th/ckeditor/upload/files/id147/KM/PDCA_28_29__ย_2560_กพร_ทศ.pdf